SUOMI

2/2016

ILMIÖ

SUOMI-ILMIÖ

2/2016

Pääkirjoitus 2

Puheenjohtajalta 3

Kielitieteen uudet ovet auki aFinLA:ssa 4

Vähän vajaa opiskelijamielenterveys 6

Esittelyssä yliopisto-opettaja Taina Pitkänen 3

Kopulan ja Kerin teeilta 10

Suomi vähän vajaa (100 vuotta) 12

Suomea Seattlessa – Fulbright-stipendiohjelma Yhdysvalloissa 16

Kielikämmit ja kielelliset innovaatiot 18

Studying Finnish in China 20

Fennistinä mainostoimistossa 21

Lyhyesti 22

PÄÄTOIMITTAJA: HELMI RIIHONEN

TAITTO: NOORA PIRTTILAHTI

TAMPEREEN YLIOPISTON

SUOMENOPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖ

KOPULA RY

PÄÄKIRJOITUS

HELMI RIIHONEN

Tuijotan NettiOpsussa opintopisterivejäni. Kolme opintopistettä, tasan sen verran minulta puuttuu kanditutkinnon päättelemiseen. Vain yksi kirjatentti seisoo minun ja kandipapereideni välillä, ja se on samanaikaisesti aika ihanaa ja äärettömän turhauttavaa. Yksi ainoa helvetillinen kirjatentti, johon minulla ei riittäisi motivaatiota eikä kärsivällisyyttä, mutta joka on vain rämmittävä läpi. Ei auta kuin kääriä lahkeet ylös ja lähteä harppomaan akateemisten artikkelien tutisten vellovaan massaan.

Tämän syksyn Suomi-ilmiön teemaksi valikoitunut *vähän vajaa* tuntuu siis kuvailevan hyvin myös omaa opiskelusyksyäni. Vähän vajaa kanditutkinto, vähän vajaa erikoistumiskokonaisuus, paljon vähän vajaita oppimispäiväkirjoja ja vähän vajavaista tentteihin lukemista. Ja tietysti se kirjatentti, johon ajattelin marssia vähän vajaalla varustuksella, koska motivaationi on enemmän kuin vähän vajaa, nimittäin lähemmäs olematon.

Moni muukin asia elämässä voi olla vähän vajaa, kun hiukan katselee ympärilleen. Työpöydän kulmalla nököttää puoliksi tyhjä teekuppi, tietokoneen uumenissa ehkä odottelee keskeneräinen gradu, kaupassa kaikki hinnat ovat aina 2,95 tai 54,99 tai muuten vain paria senttiä vajaita täysiä lukuja, syksyllä hankittu takki osoittautuukin hiukan liian kevyeksi vajaan kymmenen asteen pakkaseen. Puhumattakaan kaikista niistä elämän isoista teemoista, jotka välillä kurkkivat olan yli: Onko kaksikymppinen jo täysi aikuinen, vai vieläkö saa olla vähän teini? Joko tässä vaiheessa pitäisi olla työelämäkelpoinen ammattilainen? Entä jos jaksaminen ei ihan tahdo riittää tähän kaikkeen?

Keskeneräisyys voi olla turhauttavaa, stressaavaa, raivostuttavaa. Se voi olla riittämättömyyden tunnetta, loputonta painetta takaraivossa, turhautumista edistyksen puutteeseen. Mutta toisinaan keskeneräisyys voi toisaalta tuntua hyvältäkin. Se on eräänlainen välitila, vielä liikkeessä oleva prosessi, jossa ei tarvitse asettua aloilleen. Keskeneräisyys on täynnä mahdollisuuksia, kasvamisen potentiaalia. Ja vaikka henkilökohtaisesti odotankin kandinpapereiden karheutta sormenpäissäni, olen salaa helpottunut, että se on vasta kandi, ei vielä maisteri. Vielä on pari vuotta aikaa olla ihan luvan kanssa vähän kesken, vähän vajaa.

Syysterveisin

Helmi

PUHEENJOHTAJALTA

SATU SAARI

Romahdin lievästi lauantaina, kun ymmärsin, ettei täydellisestä työpaikasta soitettukaan eikä soitettaisi tulevallakaan viikolla. Siis romahdin sellaisella vanhalla kunnon huutoitkutavalla, epätoivoisesti ja itsesäälisesti. Se ei ollut ensimmäinen työ- ja elämänvalintakriisi, eikä varmasti viimeinenkään.

Uskallan myöntää ahdistukseni ja aallonpohjani, koska minulla on lukuisia kavereita, joiden kanssa olen jakanut kokemuksia ja jutellut ihan samanlaisista ongelmista. Eihän maailma mikään ongelmakilpailu ole eikä suhteellistaminen auta ketään (”Afrikan lapsilla ei ole ruokaa ja sinä itket työttömyyttä!”), mutta helpottaa kummasti kuulla muidenkin ihan samanlaisista huolista. Vertaistukea on ainakin tarjolla runsain mitoin.

Tämän lehden teemana on vajavaisuus ja keskeneräisyys. Ovatko muutkin kokeneet epämääräistä riittämättömyyttä ja ahdistusta pätkätyöläisyydestä tai työttömyydestä, onko muillakin tunne siitä, ettei oikein tiedä mitä tekee eikä ole ”kunnon” aikuinen? Graduni nimittäin opetti minulle sen, ettei muillakaan aikuisilla ole ”kokonaista” tai ”valmista” oloa. (Gradu opetti minulle myös, etten ole yhtään tutkijatyyppiä, mutta eipä mennä nyt siihen.)

Jo 2000-luvun alussa pätkätyötä tekevät nuoret aikuiset kokivat olevansa vasta matkalla aikuisuuteen. Lopullinen tavoite ja päämäärä oli vakituinen työsuhde, jollainen monien vanhemmillakin oli. Ennen lamaa vakipaikkoja oli runsaammin tarjolla, ja niissä saatettiin hyvin pysyä koko pitkä, vuosikymmenien mittainen työura. Lama muutti kaiken, ja tarjolla oli yhä enemmän lyhyitä määräaikaisuuksia. Vanhemmilta saatu malli kuitenkin istui tiukassa myös nuorilla lama-ajan lapsilla: kouluttaudu hyvin, perusta perhe ja allekirjoita vakituinen työsopimus. Sitten ollaan kunnon aikuisia, eikä mitään yhteiskunnan elättejä.

Minunkin pitää nyt karistaa tuo vanhakantainen ajatus harteiltani. Minä tulen työllistymään kyllä ennen pitkää, vaikken ehkä vakituiseen virkaan, niin kivaan määräaikaiseen työhön. Vakipaikkojakin on olemassa (viikonloppuromahduksen aiheuttanut työpaikkakin olisi ollut sellainen!), ja ehkä joskus vielä käy niin hyvin, että saan sellaisenkin. Tai kuka tietää, ehkä minulle oikeasti sopivat lyhyemmät määräaikaisuudet, jotka auttavat solmimaan suuret verkostot eri puolilla viestinnän kenttää ja kartuttavat kokemusta kaikista mahdollisista tehtävistä.

Tällaisiin yhtä aikaa pelottaviin ja kutkuttaviin seikkailuihin lähden alkuvuodesta 2017. Puheenjohtajan pesti on ollut sekin määräaikainen, mutta huikean hauska, rankka, opettavainen ja antoisa kokemus monella tapaa. Toivottavasti tekin kaikki kopulalaiset löydätte oman juttunne, omat tilaisuutenne ja opettavaiset kokemuksenne. Sillä vaikka olen kironnut hankalaa työtilannetta ja opiskeluvalintojani, en vaihtaisi näitä mihinkään muuhun, koska tätä minä haluan tehdä kunnes Kela ja työnantaja minut eläkkeelle patistavat..

Kiittäen ja kumartaen,

Satu

KIELITIETEEN UUDET OVET AUKI AFINLA:SSA

TEKSTI: **MAIJU TORKKELI** | KUVAT: **NICOLE STEIER**

Mitä tulee suomen kielen ja yleisestikin kielen tutkimukseen liittyviin organisaatioihin, me fennistit olemme tottuneet suomenkielisiin, informatiivisiin ja selkeisiin nimiin. On Nykysuomen seuraa, Suomen kielitieteellistä yhdistystä ja Kotimaisten kielten tutkimuskeskusta.

Sitten silmiin osuu nimi, jonka ainoa kytkös suomen kieleen on sana fin nimen keskellä – AFinLA. Vielä tuolla lailla hassusti puoliksi pienillä, puoliksi isoilla kirjaimilla kirjoitettuna. Mikä ihmeen AFinLA?

Kyseessä on suomen soveltavan kielitieteen yhdistys. Nimilyhenne selittyy paremmin, kun kuulee alkuperäiset sanat, jotka ovat – kuinkas muutenkaan – ranskaksi: Association Finlandaise de Linguistique Appliquée. Ranskan kieli taasen selittyy sillä, että Suomen yhdistys kuuluu kansainväliseen soveltavan kielitieteen yhdistykseen AILAan (Association Internationale de Linguistique Appliquée). Eli suomalaisen jäsenjärjestön nimessä sana *internationale* on loogisesti korvattu sanalla *finlandaise*, jolloin nimestä saadaan loppujen lopuksi varsin hyvin suomalaiseen suuhun sopiva.

Mutta se nimestä; AFinLA on paljon muutakin. Hallituksen puheenjohtajan, yliopistonlehtori **Minna Sunin** (Jyväskylän yliopisto) mukaan kyseessä on aktiivinen yhdistys, joka tuo yhteen monenlaisia nykyisiä ja tulevia kielen ammattilaisia.

- Aloina on muun muassa kielikoulutusta, tutkimusta, kielipolitiikkaa ja kääntämistä, Suni luettelee.

Yhdistyksen sähköpostilistalla jaetaan tietoa kansainvälisistä alan konferensseista sekä muusta ajankohtaisesta alalla tapahtuvasta. AFinLA ylläpitää myös erilaisia teemaverkostoja, jotka ovat rajatusti johonkin tiettyyn soveltavan kielitieteen alaan erikoistuneita foorumeita.

- Nekin toimivat tärkeinä tiedotusja tutkimuskanavina, kertoo hallituksen varapuheenjohtaja **Maria Eronen-Valli**.

Yhdistyksen toiminnan ydintä ovat lisäksi vuotuinen syyssymposium, Afinlandia-palkinnon jako, julkaisutoiminta sekä kansainvälinen toiminta soveltavan kielitieteen alalla.

AFinLA ei ole tarkoitettu pelkästään jo valmistuneille kielitieteen alan ammattilaisille. Noin kolmasosa yhdistyksen 300 jäsenestä on joko tutkintotai jatko-opiskelijoita.

Miksi etenkin opiskelijan sitten kannattaa liittyä soveltavan kielitieteen yhdistykseen?

- Jäsenyyttä voisi kuvailla avaimeksi, jolla soveltavan kielitieteen tutkija pääsee avaamaan itselleen uusia ovia kielentutkimuksen maailmassa, Eronen-Valli pohtii.

Jäsenyydestä on monia konkreettisiakin hyötyjä. Syyssymposiumiin ja kattojärjestön tapahtumiin pääsee jäsenhinnalla ja pääsääntöisesti esitelmiä pääsevät pitämään vain jäsenet.

Joka vuosi yksi soveltavan kielitieteen kentälle sijoittuva ansiokas maisterintutkielma palkitaan Afinlandia-palkinnolla, kertoo hallituksen puheenjohtaja Suni.

- Näin jo maisterivaiheessa tehdyn tutkimuksen painoarvoa halutaan tehdä näkyväksi ja ohjata myös opiskelijoita näkemään tekemänsä tutkimustyön arvo.

Jos jäseneksi liittyminen kiinnostaa, voi ensin käydä lukemassa AFinLA:n kahden julkaisusarjan julkaisuja, jotka ovat avoimesti saatavilla verkossa. Niiden artikkelit ovat tuttuja monille tutkielmantekijöille.

- Moni opiskelija päätyy opinnoissaan lukemaan näissä sarjoissa julkaistuja artikkeleita, Suni toteaa ja jatkaa:

- Ja aina osa päätyy aikanaan myös kirjoittamaan niitä itse. ×

KUVA: **NICOLE STEIER**.
Tämän vuoden syyssymposium järjestettiin Tampereen yliopistossa.

KUVA: **NICOLE STEIER**.
Järjestelytoimikunnan puheenjohtaja ja yliopistonlehtori Niina Lilja oli myös yksi syyssymposiumin esitelmöijistä.

OPISKELIJATKIN PÄÄSIVÄT ÄÄNEEN SYYSSYMPOSIUMISSA

AFinLA:n vuotuinen syyssymposium järjestettiin tänä vuonna Tampereella 11.-12. marraskuuta. Teemana oli ”Kielitietoisuus eriarvoistuvassa yhteiskunnassa”.

Tapahtuma on kasvanut jatkuvasti. Tänä vuonna kahden päivän aikana nähtiin kolmen plenaariesityksen lisäksi yli sata itsenäistä esitelmää ja yli 30 johonkin tieteelliseen kollokvioon kuuluvaa esitelmää.

Lisäksi oli posterinäyttely, teemaryhmien kokoontumisia sekä yhdistyksen yleiskokous.

Esitelmien aiheet vaihtelivat laidasta laitaan.

- Opettajiksi suuntautuville tämä on hyvä, samoin tutkijan uraa miettiville, sanoo symposiumin järjestelytoimikunnan puheenjohtaja **Niina Lilja**. Symposiumissa oli puhumassa paljon eri vaiheissa olevia tutkijoita ja tutkijaksi aikovia.

Esitelmiä pitivät niin jatko-opiskelijat kuin tutkinto-opiskelijatkin.

Tässä vaiheessa yhdistyksen jäsenyydestä on hyötyä, sillä esiintymään ei yleensä pääse, ellei ole jäsen.

Myös Lilja ehti yli vuoden kestäneiltä järjestelykiireiltään valmistella esitelmän, jonka aiheena oli arjen vuorovaikutustilanteiden hyödyntäminen S2-opetuksessa ja -oppimisessa.

Liljan opetuskokeilussa yhdistyvät suomi toisena kielenä-opetus sekä keskustelunanalyysin metodit.

Aika loistava esimerkki soveltavasta kielitieteestä.

- Soveltava kielitiede hyödyllistä ja kiinnostavaa. Se on ajassa kiinni, Lilja toteaa.

SYMPOSIUMIN TYÖMUODOT

Itsenäinen esitelmä: kesto 20 minuuttia jonka jälkeen yhteistä keskustelua aiheesta.

Temaattinen kollokvio: kesto 90/180 minuuttia, johon kuuluu toisiinsa temaat- tisesti liittyviä 20 minuutin esitelmiä.

PechaKucha-kollokvio: kesto 90 minuuttia, kuusi esitelmää. Esitelmässä 20 kuvaa/diaa, joita näytetään 20 sekunnin ajan: yhden esitelmän kesto 6 min 40 sek. Jäljelle jäävä aika keskustelua aiheesta.

Posterit: A0-kokoinen posteri, jossa esitellään jokin tutkimus(hanke).

Lähde:
http://www.uta.fi/ltl/plural/afinla2016/suomeksi/tyomuodot.html

VÄHÄN VAJAA
OPISKELIJAMIELENTERVEYS

TEKSTI: **HELMI RIIHONEN**

Se alkaa käsien vapinasta. On pakko painaa muistiinpanovihko pöydälle, jotta sen rapina ei kiinnittäisi kenenkään huomiota. Pöydän toisella puolella istuva väittelyn vastapuoli sanoo jotain. Kuulen, mutta en täysin sisäistä. Katson muistiinpanojani, vihkoon kirjoittamani sanat muuttuvat käsittämättömäksi sotkuksi. En pysty lukemaan niitä. Käsien vapina yltyy, sydän siirtyy jyskyttämään korviin. Kyyneleet kihoavat silmiin, ja kirkkaan kattolampun alla tuntuu, että aivan kaikki luokassa voivat nähdä ne. Hengitys takertuu kurkkuun ja rintakehään isoina takkuisina möykkyinä, joita en saa nieleskeltyä alas. Pitäisi koota itsensä, sanoa jotain, pakottaa itsensä takaisin normaaliksi, mutta muiden katseet ovat liian teräviä, liian lävistäviä. En kuule enää muuta kuin rinnassani takovan koko ajan kovaäänisemmän mantran: *pakko päästä pois pakko päästä pois PAKKO PÄÄSTÄ POIS!*

Pääsen jaloilleni ja harpon ulos luokasta. Vasta käytävän penkille lysähtäessäni paniikkikohtaus iskee kunnolla päälle: jalat eivät kanna, haukon henkeä kuin olisin tukehtumassa, itken ja vapisen hillittömästi. Pelkään tukehtuvani, pelkään pyörtyväni. Ja samanaikaisesti hävettää niin paljon, että melkein toivon menettäväni tajuntani. Koko Academic English -kurssin ryhmä on juuri todistanut, kuinka olen kesken väittelyn juossut itkien ulos luokasta kuin mikäkin yltiödramaattinen yläastelainen. Se on niin noloa, että tekee mieli jättää kurssi kesken siltä istumalta, mutta vielä enemmän hävettäisi paljastaa, että kärsin ajoittain paniikkikohtauksista. Pysyn siis hiljaa, pidän entistä enemmän etäisyyttä kurssitovereihini. Enkä vain kerro kenellekään.

Fuksivuoden Academic English -kurssista on jo aikaa, ja enää sen muistelu ei hävetä samalla tavalla kuin silloin. Ensimmäisen vuoden opiskelijan silmissä yliopisto vaikutti vielä ihmeelliseltä ja säihkyvältä paikalta, jossa toinen toistaan älykkäämmät ja lahjakkaammat ihmiset sivistyneesti keskustelevat akateemisista asioista. Sellaiset asiat kuin mielenterveysongelmat eivät tuntuneet sopivan yliopiston siisteille käytäville ollenkaan, eikä ehkä siksi ole ihme, että fuksina tunsin olevani yksin, se ainoa viallinen kappale kovatasoisten opiskelutovereiden keskellä. Opiskeluvuodet ovat kuitenkin tuoneet uutta perspektiiviä: enää minua ei yllätä lukea, että YTHS:n selvityksen mukaan noin joka viides opiskelija tarvitsee apua mielenterveysongelmiin jossain vaiheessa opiskelua. Opiskelijoiden mielenterveysvaivat ovat yleisiä, mutta niistä ei silti puhuta paljoa.

MIELENTERVEYDEN VETEEN PIIRRETYT VIIVAT

Mutta mitä mielenterveysongelmat tarkalleen ottaen oikein ovat? Oletettavasti jonkinlaisia poikkeumia mielenterveydestä, mutta mielenterveys itsessään on hankalasti määriteltävä käsite. Koska mieli oikeastaan on terve? WHO:n määritelmä mielenterveydestä on ”hyvinvoinnin tila, jossa ihminen pystyy näkemään omat kykynsä ja selviytymään elämään kuuluvissa haasteissa sekä työskentelemään ja ottamaan osaa yhteisönsä toimintaan”. Ihmisellä pitäisi siis olla ainakin joissain määrin realistinen käsitys itsestään ja osaamisestaan, hänen pitäisi pärjätä tavallisessa arjessa ja töissä sekä kyettävä kanssakäymiseen muiden kanssa. WHO:n määritelmässä ei ole käytetty kertaakaan sanoja *normaali* tai *tavallinen*, mutta silti ne tavallaan kulkevat mukana rivien välissä. Mitä esimerkiksi ovat nämä elämään kuuluvat haasteet? Lasketaanko tiskikoneen täyttäminen ja vaikean esseen kirjoittaminen, entä avioero tai lähisuhdeväkivalta? Entä missä määrin yhteisön toimintaan pitää pystyä osallistumaan? Riittääkö, jos kykenee tulemaan toimeen kanssaihmisten kanssa ja varaamaan ajan hammaslääkäriin?

Kaikilla on elämässään ajanjaksoja, jolloin minäkuva on nollassa, mieli maassa, arkea ei tahtoisi jaksaa tai muita ihmisiä ei siedä silmissään. Se kuuluu elämään, eikä lyhytaikainen tai vaikeaan elämäntilanteeseen liittyvä heikompi jakso vielä tarkoita, että mielenterveys horjuisi. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos korostaa, että tavanomaisia reaktioita esimerkiksi menetyksen tai muun raskaan kokemuksen jälkeen ei lasketa mielenterveyden häiriöiksi, eivätkä sellaisia ole myöskään voimakkaat ristiriidat esimerkiksi vakaumuksessa tai mielipiteissä. Mutta jos tilanteella ei ole erityistä yhteyttä arjen tapahtumiin, jos se selvästi pitkittyy ja vaikuttaa kielteisesti arkeen ja elämiseen, aletaan jo liikkua riskialueella. Mielenterveyshäiriöiden oireet eivät ole yhtä helposti tunnistettavissa kuin vaikka flunssan, ja yleensä vaaditaan alan ammattilaisen näkemys asian varmistamiseksi.

Mielenterveyshäiriöiden kirjo on laaja, ja ne voivat ilmetä hyvin monin eri tavoin. Keskivertokansalaiselle luultavasti tutuin on masennus, joka aiheuttaa pitkäaikaista mielialan laskua, kyvyttömyyttä nauttia tai kiinnostua asioista, pidemmän päälle jopa elämänhalun menettämistä. Masennus ei kuitenkaan ole ainoa mahdollinen mielialahäiriö: sen vastapari on mania, joka aiheuttaa yliaktiivisuutta, keskittymiskyvyn heikkenemistä ja levottomuutta. Nämä kaksi ääripäätä yhdistyvät kaksisuuntaisessa mielialahäiriössä, jossa esiintyy ajoittain masennusjaksoja, ajoittain maniajaksoja. Tämän lisäksi ongelmia voivat aiheuttaa paniikkihäiriö sekä erilaiset ahdistuneisuushäiriöt ja pelot, kuten julkisten paikkojen pelko, sosiaalisten tilanteiden pelko tai muut yksittäiset fobiat.

Aina mielenterveyshäiriöt eivät kuitenkaan ole välttämättä juuri mielialan häiriöitä. Syömishäiriöt voivat johtaa vakavaan aliravitsemustilaan tai toisaalta myös liikalihavuuteen, ja esimerkiksi pakko-oireet aiheuttavat kaavamaisia ajatusmalleja ja tapoja, joista ei pysty irrottautumaan. Muita ongelmia ovat muun muassa persoonallisuushäiriöt, tarkkaavaisuushäiriöt ja psykoosi, eikä lista lopu vielä siihenkään. Kaikki mielenterveyshäiriöt oireista riippumatta vaikeuttavat arjessa pärjäämistä ja voivat aiheuttaa ongelmia opiskelussa.

MISTÄ APUA OPISKELIJALLE?

Opiskeluaika ei ole elämänvaiheista helpoin: aikuistuminen on vielä vähän kesken, oma paikka ja ›

MIELENTERVEYSONGELMIEN OIREITA

- mieli on maassa, paha olla
- uniongelmat
- itkuisuus
- häpeän tunne ilman syytä
- syyllinen olo ilman syytä
- välinpitämättömyys
- pelot ja säikähdykset
- uhmakkuus
- keskittymisvaikeudet
- aggressiivisuus
- syömishäiriöt
- itsetunnon lasku

Lähde: Mielenterveyden keskusliitto

suunta voivat olla hakusessa, paineet opinnoissa menestymisestä, valmistumisesta ja työllistymisestä painavat niskassa, eikä rahatilannekaan välttämättä ole paras mahdollinen. Kaiken tämän keskellä iskevät mielenterveysongelmat voivat selvästi vaikeuttaa opintojen etenemistä ja tai jopa johtaa niiden keskeytymiseen. Ongelmat on syytä ottaa vakavasti, mutta eteenpäin paahtavien opiskelutovereiden ja suorituspaineiden keskellä voi olla vaikeaa tunnustaa, että ei jaksa, ei pysty, ei onnistu. Mistä opiskelija ylipäänsä voi saada tukea tai apua?

Opiskelijalle helpoin vaihtoehto lienee YTHS, joka tarjoaa yleis- ja suunterveyspalveluiden lisäksi myös mielenterveyspalveluita. Psykologin tai psykiatrin puheille voi päästä lääkärin kautta tai suoraan mielenterveyden ajanvaraukseen soittamalla. Tästä voi olla apua erityisesti lievissä ja lyhytaikaisissa ongelmissa, mutta on kuitenkin muistettava, ettei YTHS tarjoa erityissairaanhoitoa, ei yleisterveyden eikä muidenkaan osastojen saralla. Vaikeammissa tilanteissa oletettavasti on kuitenkin mahdollista saada lähete toisaalle tai edes neuvoja muualle hakeutumiseen. Lisätukea antaa myös Nyyti ry, jonka tavoitteena on edistää opiskelijoiden mielen hyvinvointia. Nyyti tarjoaa esimerkiksi erilaisia tukiryhmiä, chatteja, kursseja ja tietoa mielenterveydestä, mutta varsinaista kuntoutus- tai terapiatoimintaa se ei tarjoa. Toisaalta Nyytistä voi saada neuvoja siihen, mihin ongelmiensa kanssa kannattaisi hakeutua.

Mielenterveysongelmissa on se ikävä puoli, että ne saattavat vaikuttaa hyvinkin suoraan opintojen etenemiseen – väsymys, keskittymisvaikeudet, ahdistus ja pelot voivat kaikki vaikeuttaa luennoille osallistumiseen ja kurssien suorittamiseen. Onko opiskelijan tällaisissa tapauksissa mahdollista saada erityistä tukea opintojen suunnitteluun ja niissä pärjäämiseen? Opintokoordinaattori Maija Ohvo ja opintosihteeri Marita Aro kertovat, että tukea voi tietysti pyytää vaikka tuutoreilta, opintokoordinaattorilta tai HOPS-ohjaajalta, mutta ainakaan LTL:ssä kellään ei ole varsinaisesti erityiskoulutusta asiaan. Yliopiston oma opintopsykologikin on enemminkin keskittynyt oppimisvaikeuksien, elämänhallinnan ja opiskelutaktiikkojen kanssa auttamiseen – lisäksi opintopsykologeja on koko yliopistossa vain yksi, joten jonoa hänen vastaanotolleen riittää.

Tukipalveluita siis on, mutta aina ongelmista kärsivä ei itse tajua hakeutua niihin. Haluttomuus myöntää tai puhua asiasta voi saada opiskelijan vaikenemaan, ja toisaalta toisinaan runsas alkoholinkulutus voi piilottaa ongelmia helmoihinsa, sillä humala voi hetkellisesti turruttaa pahaa oloa tai armeliaasti saada unohtamaan ongelmat. Erityisen suuri riski tämä on opiskelijakulttuurissa, jossa juhliminen on monelle luonteva tapa selvittää päätä ja purkaa paineita. Se voi myös tuntua helpommalta vaihtoehdolta kuin oman ongelman tunnustaminen ympäristössä, jossa mielenterveysongelmista kyllä puhutaan tutkimuksissa, luennoilla ja esseissä, mutta vähemmän yliopistolaisten omassa arjessa. Opiskelijoiden mielenterveys voisi hyötyä yliopistokulttuurista, jossa subjektiivisuus ja heikkouksien myöntäminen olisivatkin vaihteeksi vahvuuksia. ×

APUA MIELENTERVEYDEN YLLÄPITÄMISEEN

- YTHS
- Nyyti ry
- Mielenterveyden keskusliitto
- Mielenterveysseura
- Nuorten Kriisipiste

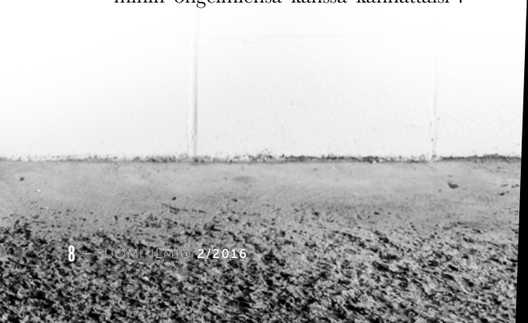

ESITTELYSSÄ YLIOPISTO-OPETTAJA
TAINA PITKÄNEN

TEKSTI: **VEERA REKO**

Tällä palstalla esittelemme Tampereen yliopiston suomen kielen oppiaineen opettajia. Kymenlaaksosta Tampereelle kotiutunut Taina Pitkänen löysi kutsumuksensa suomen kielestä vasta aikuisiällä.

KÄÄNTÄMISEN KAUTTA SUOMEN KIELEN PARIIN

Taina Pitkänen on tänä syksynä muun muassa johdatellut Kopulan tuoreita fukseja morfologian saloihin äänne- ja muoto-opin kurssilla. Yliopisto-opettajan tie suomen kielen pariin ei ole kuitenkaan ollut suoraviivainen.

– Lukion jälkeen aloitin englannin ja ranskan kielen opiskelun Turun yliopistossa, josta valmistuin kääntäjäksi. Toimin usean vuoden ajan freelancer-kääntäjänä, joka oli kyllä mielenkiintoista, mutta kovin yksinäistä puurtamista, hän kertoo.

Lopullinen kipinä suomen kieleen heräsi kääntäjän työn myötä.

– Opiskeluaikoina en edes osannut ajatella, että suomen kieli olisi minun juttuni. Kääntäjän työssä pääsin kuitenkin eri tavalla kosketuksiin kielen kanssa, ja lopulta hain tänne Tampereelle opiskelemaan suomen kieltä.

Opintojensa jälkeen Taina Pitkänen toimi ensin suomen kielen opettajana kääntäjille. Nykyisin hän opettaa myös suomen kielen opiskelijoita ja myöntää olevansa unelmatyössään.

– En ole kovin voimakkaasti suuntautunut tutkimukseen. Näen tutkimuksen ennemminkin välineenä, jota voin hyödyntää opettamiseni tukena, hän pohtii.

JOHDOKSET KIINNOSTAVAT

Taina Pitkäsen historia kääntäjänä näkyy myös hänen tämänhetkisissä tutkimuksissaan, jotka käsittelevät vieraiden kielten rakenteiden vaikutusta ja näkymistä suomen kieleen käännetyissä teksteissä.

– Suomen kielen osa-alueista sydäntäni lähellä ovat myös johdokset ja johto-oppi. Sananmuodostus on mielenkiintoinen ilmiö, koska siinä yhdistyvät kielen systemaattisuus ja säännönmukaisuus sekä toisaalta luovuus ja produktiivisuus.

Kymenlaaksossa lapsuutensa viettäneelle Taina Pitkäselle Tampere näyttäytyy helposti lähestyttävänä kaupunkina, josta löytyy paljon mahdollisuuksia harrastaa. Tamperelaiseksi hän ei kuitenkaan itseään miellä.

– Itäsuomalaisuus on luonteessani vahvasti läsnä, vaikka olen asunut täällä jo kohta 20 vuotta, hän naurahtaa.

Vapaa-ajallaan Kaupin metsissä juoksemista ja hiihtoa harrastava Taina Pitkänen kertoo pitävänsä luonnon rauhasta. Suomen kielen suosikkisanatkin peilaavat meriaiheista kuvastoa.

– Tyrsky tulee ensimmäisenä mieleen. Se kuulostaa kivalta ja on myös merkitykseltään lähellä sydäntäni. Ihmisten elämästä ja arjesta irrallaan olevista sanoista sen sijaan en syty. Esimerkkejä tällaisista sanoista löytyy vaikkapa yliopiston hallinnosta, hän toteaa. ×

KOPULAN JA KERIN TEEILTA

TEKSTI JA KUVAT: **MARITTA KELA**

Ainejärjestömme Kopulan ja kulttuuriyhdistys Kerin teeilta järjestettiin torstai-iltana 29. syyskuuta Markuksentorin kerhohuoneella. Tuuliseksi ja sateiseksi osoittautunut syysilta olikin aivan otollinen hetki keittää teetä ja nauttia siitä hyvässä seurassa kynttilöillä koristetussa tilassa. Taidolla haudutetun aasialaisen teen maistelun siivittämänä sihteerimme Maiju Manninen kertoi meille teen maailmasta, sen historiasta ja erilaisista teelajikkeista. Aiheestamme piireistä syntyi pöydän ympärillä myös runsaasti keskustelua, vaikka kukaan kahdeksasta osanottajasta ei etukäteen tuntenutkaan toisiaan – mukana oli niin pitempään teetä harrastaneita teenystäviä, teen maailmaan vasta tutustuvia kuin myös vannoutuneita kahvinjuojia.

KUVA: **MARITTA KELA**.
Teenlehdet voidaan kääriä myös sillä tavoin, että ne avautuvat kannussa haudutettaessa kauniisti kukan muotoon.

Mitä tee sitten on? Ensimmäiseksi on syytä erottaa tee ja teeksi harmillisen usein yleiskielessä kutsuttavat haudukkeet: teetä valmistetaan ainoastaan Camellia sinensis -nimisestä pensaasta kerätyistä lehdistä. Tästä syystä monet muut teenä myytävät juomat, kuten afrikkalainen rooibos, eteläamerikkalainen mate ja erilaiset ”yrttiteet”, kuten kamomillatee, eivät ole teetä. Tee on virkistävä juoma, jonka vaikutus perustuu kofeiiniin ja L-teaniiniin. Tee vaikuttaa kuitenkin eri lailla kuin kahvi, sillä se vaikuttaa vireystasoon sydämen ja verenkierron sijaan hermoston kautta. Nopeasti opimme myös, että eri teelaaduissa on käsittelystä riippuen eri määrä kofeiinia. Monien terveysvaikutustensa ohella teessä oleva L-teaniini aikaansaa myös samanaikaisesti hyvänolon tunnetta: ei siis mikään ihme, että teen juominen virkistää niin mieltä kuin kehoa!

Teeillassa maistelimme kaiken kaikkiaan viittä erilaista teetä. Aloitimme teelaatujen maistelun kaikista hennoimman makuisesta Pai Mu Tan -nimisestä kiinalaisesta valkoisesta teestä. Valkoisen teen valmistamiseksi karuissa oloissa kasvatetun teepensaan ylimmät lehtinuput poimitaan ja kuivataan: tästä syystä tee on itsessään varsin kalpean vihreää. Lisäksi miedon maun löytämiseen voi kulua useampia maistelukertoja. Toinen maistelemamme teelaatu oli niin ikään kiinalainen, mutta tässä vaiheessa siirryimme vihreiden teelatujen pariin – vuorossa oli long jing -teelaatu. Nyt teessä oli jo runsaammin kellertävän vihreää väriä, makua ja tuoksua, sillä tässä teessä lehdet on myös paahdettu ja kevyesti hapetettu. Sen jälkeen kolmantena teelaatunamme olikin niin ikään vihreä tee, mutta höyrytetty, rullattu ja kuivattu japanilainen sencha nimeltä Yamato. Sencha on Japanin suosituin teelaatu, eikä syyttä – teen maku on oikealla tavalla haudutettuna yllättäen varsin merellinen, väri kauniin vihreä ja tuoksu raikas. Japanilaisesta teestä puhuessa ei voi myöskään sivuuttaa matchaa, pulverimaisen hienoksi jauhettua teetä, josta perinteisissä japanilaisissa teetilaisuuksissa voidaan vispaamalla valmistaa vaahtoavaa, paksua teetä.

Vihreiden teelaatujen jälkeen siirrymme jo astetta voimakkaamman makuisiin teelaatuihin, sillä vuorossa oli taiwanilainen kevyesti hapetettu oolong-laatu nimeltä Jade DongDing. Oolong-teen maku vaihtelee teepensaan kasvupaikasta ja käsittelystä riippuen: osa oolong-teemerkeistä voivat olla maultaan hyvinkin hedelmäisiä, osa taas hyvinkin tummia ja paahtamisen jälkeen jopa savuisia. Tämän teen ero edelliseen olikin huomattava, niin maku kuin värikin on aiempaa huomattavasti tummempi. Viimeistä teelaatua, kiinalaista pu’er tuochaa voi syyllä kutsua teelaatujen viiniksi. Tämä johtuu siitä, että pu’er-teetä voidaan käsitellä eri tavoin useampia (kymmeniäkin) vuosia ennen kuin se usein puristetaan tiiviisti erimuotoisten ja -kokoisten kakkusten muotoon. Tällä kertaa juomamme tee oli puristettu linnunpesäksi, ja haudutetun teen väri oli hyvin tumma, lähes kahvimainen ja maku voimakas. Kuinka yhdestä, alun perin kiinalaisesta teepensaasta voikaan saada näin erilaista teetä aikaiseksi – teen maailmasta löytyy todellakin siis jokaiselle jotakin! ×

KUVA: **MARITTA KELA**.
Vaahtoavan ilmavaksi vispattua japanilaista vihreää teetä.

KOLME VINKKIÄ TEEN VALMISTAJALLE

1 Irtotee on rahoistaan tarkan teenjuojan valinta. Nyrkkisääntönä irtoteetä on hyvä annostella noin 1 tl / 2 dl:n kuppia kohden.

2 Kiinnitä valmistuksessa huomiota veden lämpötilaan ja haudutusaikaan: mitä tummempi ja käsitellympi tee, sitä kuumempi vesi ja pidempi haudutusaika. Huomioi kuitenkin myös teekohtaiset ohjeet.

3 Säilytä teetä ilmatiiviisti ja valolta suojattuna. Hanki teetä ennemminkin vähän kerrallaan kuin suuria määriä, sillä aromit karkaavat helposti.

Mielenkiintoista luettavaa lingvisteille teestä ja teelaatujen nimien oikeinkirjoituksesta:

Joki, Leena 2007: Tuletko teelle? – *Kielikello* 1/2007.

Artikkeli on luettavissa verkkoversiona Kielikellon verkkosivuilta.

SUOMI VÄHÄN VAJAA (100 VUOTTA)

TEKSTI: **KERTTU MATTILA**

Suomen 100-vuotista itsenäisyyttä juhlitaan jo noin vuoden päästä. Koska emme saane maamme maantieteellistä korkeutta hilattua ylöspäin (pahuksen Norjan perustuslaki), on tätä kunnioitettavaa ikää juhlittava henkisen statuksen nostolla. Mikä olisikaan sopivampi paikka pohtia lähes satavuotiaan Suomen henkistä kypsyyttä kuin suomen sieluneläämää tutkivien humanistien lehti?

Aloitetaan siitä kuuluisasta hyvinvointiyhteiskunnasta. Kun Suomi oli vasta itsenäistynyt, sosiaaliturva oli aika harhainen unelma, jota kukaan tuskin edes osasi ajatella. Ennen 60-luvun peruskoulu-uudistusta yli puolet oppikouluista oli maksullisia, ja monille se tarkoitti koulutuksen määräytymistä vanhempien varallisuuden mukaan. Jo näistä esimerkeistä voimme nähdä huiman kehityksen, sillä nythän saamme nauttia kaikille tasa-arvoisesta koulutuksesta ja toimivasta terveydenhuollosta. Harmi vain, että muistui juuri mieleeni hallituksen koulutus-, terveydenhuolto- ja muut leikkaukset, jotka yleensä osuvat kipeimmin juuri pienituloisiin.

Lienee tasa-arvo kuitenkin muuten hyvä melkein satavuotiaalla Suomella. Meillä on hyväksyvä yhteiskunta verrattuna moniin muihin maihin. Naiset ainakin jossain määrin toimivat melkein kaikkialla työmaailmassa. Verrataan vaikka Saudi-Arabiaan, jossa, vain yhden esimerkin mainitakseni, naiset eivät saa ajaa autoa. Homous ei ole sairaus; meillä jopa hyväksyttiin vihdoin tasa-arvoinen avioliittolaki (äänin 101-90, mutta hyväksytty mikä hyväksytty), ei tämäkään onnistuisi esimerkiksi monessa Afrikan maassa. Ihmiset voivat muuttaa juridista sukupuoltaan, jos heille syntymässä määritelty ei ole sama, jonka he kokevat omakseen. Ei tällaista Suomessa muutama kymmen vuotta sitten voinut ajatellakaan. Eli onhan näitä esimerkkejä, kuinka Suomi on kehittynyt suvaitsevaiseksi, avarakatseiseksi ja mukavaksi paikaksi elellä.

Mutta ehkä näitä pitäisi vielä miettiä. Lähdetään siitä sukupuolten välisestä tasa-arvosta, niin kahden sukupuolen. Onhan jokunen suomalainenkin sen tajunnut, että saattaa niitä sukupuolia olla muitakin kuin nämä kaksi, mutta yleistä keskustelua (ja myös omaa epähuomiossa tuotettua puhetta) seuratessa tuntuu, että oletusarvo on aina mies tai nainen. Että kiva kun tuo nainen on päässyt noin vaikutusvaltaiseen asemaan, ja hauskaa kun tuo mies hoitaa lastaan. Ja tottahan se on, että suurin osa ihmisistä on cissukupuolisia. Totta kai saa kutsua miestä mieheksi ja naista naiseksi, mutta jotenkin se häiritsee, että mennään kaikkialla sukupuoli edellä, että sukupuoli määrittelee kaiken perustan. Olisihan niitä muitakin tärkeitä ominaisuuksia ihmisillä, usein tärkeämpiäkin kuin sukupuoli.

Entä heteronormatiivisuudesta poikkeava seksuaalinen suuntautuminen sitten? Neutraali asia Suomessa, ei rikos eikä sairaus (ollaan edistyneitä tässäkin asiassa, hurraa). Vähän jää kuitenkin mietityttämään se vastakansalaisaloite, joka onneksi hylättiin. Pitäisihän tässä itse kunkin hyväksyä erilaisia mielipiteitä, mutta anteeksi, en vain pysty siihen. Miksi yli 100 000 suomalaista allekirjoitti sen, miksi siitä syntyi niin kiivasta keskustelua eduskunnassa, mikseivät kaikki suomalaiset saa olla tasa-arvoisia toisten suomalaisten ja lain edessä?

Tästä päästään vielä siihen aiheeseen, joka on minulle henkilökohtaisesti täysin käsittämätön. Translaki. Amnesty valittaa, aktiiviset ihmiset pyrkivät vaikuttamaan muiden mielipiteisiin eikä eduskunta saa mitään aikaiseksi. Itse en ymmärrä tai olen šokissa. Onko ihmisellä, jolle on määritelty syntymässä väärä sukupuoli, jotenkin huonommat geenit, vai mikä tässä on ongelmana? Joku joka ymmärtää, miksi osa meistä ihmisistä ei ole tarpeeksi arvokkaita samaan lapsia, voi vapaasti kertoa sen minullekin. Minusta tämä on vain jotenkin sairasta.

Sitten ovat vielä nämä rakkaat sukupuoliroolit ja -stereotypiat. Suomalainen mies ei edelleenkään itke, suomalainen nainen ei toimi portsarina, eikä muunsukupuolinen ole oikeastaan vielä kunnolla edes olemassa, koska yhteiskunta ei kykene häntä hyväksymään. Mutta oikeastaan täytyy sanoa, etten ole tästä edes kovin huolissani. Sillä tästä ainakin puhutaan paljon ja uusi (väärinymmärretty) opetussuunnitelmakin kuulostaa hirveän kivalta. Jos me nykyiset suomalaiset emme osaa, on meidän opetettava lapsiamme hyväksymään.

On kuitenkin vielä yksi asia, joka oikeasti pelottaa, eikä sitä voi tästä listasta jättää pois. Ääriajattelu, rasismi, niin sanoakseni ajattelun köyhyys, empatian puute ja välinpitämättömyys. Ehkä juuri välinpitämättömyys on pelottavin tunne tällä ihmiskunnalla. Hitler-korttia nostetaan varmaan jo kyllästymiseen asti esiin, mutta miksi natsit nousivat Saksassa johtoon? Miksi Suomi vähensi kehitysapurahoja? Miksi Donald Trump on saanut kannattajia? Ja miksi suomalaiset eivät halua vastaanottokeskuksia? Tietenkin kaikkeen liittyy myös jollain lailla pelko, joskus aiheellinenkin, mutta itseäni ainakin pelottaa enemmän meidän ihmisten kyky olla ajattelematta asioita muiden kannalta.

Päästiinköhän tässä kuitenkaan niihin juhlallisiin mittoihin, mihin pyrittiin; mieliala kohosi ja Suomi-ylpeys nousi entistä korkeammalle? No, onneksi joku sentään osaa Suomea arvostaa. Jos minä saisin päättää, olisin Suomen juhlavuoden kunniaksi tehnyt elokuvan sisällissodasta tai saamelaisten syrjinnän historiasta tai edes toisen maailmansodan aikana Saksaan luovutetuista juutalaisista, mutta onhan se uusi Tuntematon sotilas varmasti oikein mukava Suomi-henkeä nostattava elokuva. (Eikä tarkoitukseni suinkaan ole vähätellä Suomen sotaveteraaneja.) Riittääkö vuosi tosiaan siihen, että Suomi ei olisi vajaa? ×

TUNNELMIA KOPULAN SYYSKOKOUKSESTA

KUVAT: **SATU SAARI** JA **MAIJU TORKKELI**

Kopulan syyskokousta vietettiin tiistaina 13.12. pizzeria Sitkossa, johon oli kerääntynyt yhteensä 16 Kopulan jäsentä. Käsiteltäviä asioita olivat muun muassa jäsenmaksuun liittyvät muutokset sekä uudet vastaavuudet ja hallituksen jäsenet ensi vuodelle. Suunnilleen puolet hallituksen kokoonpanosta muuttui, ja myös Kopulan puheenjohtajan pallille astui uusi tulokas, vuonna 2016 yhdistyksen sihteerinä toiminut Maiju Manninen. Kokousta vietettiin iloisissa ja pizzantuoksuisissa tunnelmissa. ×

Kopulan uusi puheenjohtaja Maiju Manninen sekä väistyvä puheenjohtaja Satu Saari kokoustunnelmissa.

Hallituksessa uusia kasvoja ovat vasemmalta luettuna sihteeri Veera Alentola sekä sosiopoliittinen vastaava Jonna Siirtonen. Rahastonhoitaja Olga Suomalainen (oik.) jatkaa jo toista vuotta.

Syyskokousta vietettiin pitkän pöydän ääressä pizzeria Sitkossa.

Kokouksen yhteydessä maisteltiin pizzoja, jotka valittiin tänä vuonna Moron yleisöäänestyksessä kaupungin parhaiksi.

SUOMEA SEATTLESSA

– FULBRIGHT-STIPENDIOHJELMA YHDYSVALLOISSA

TEKSTI: **SARA KÄHKÖLÄ**

Seattle. Kahvin, grungen ja sateiden kaupunki kaukana Yhdysvaltain luoteisrannikolla. Vastoin yleistä käsitystä Seattle ei itse asiassa ole erityisen sateinen kaupunki: esimerkiksi New Yorkissa sataa vuositasolla enemmän kuin tässä väliaikaisessa kotikaupungissani. Maineen ja Rain City -lempinimen syy lienevät taivasta usein peittävät harmaat pilvimassat ja painovoimaa uhmaava utuinen tihkusade, jota vastaan sateenvarjo on käytännössä hyödytön. Aito seattlelainen turvautuukin sontikan sijaan mieluummin goretexiin. Seattlessa on jotain hyvin kotoisaa ja maanläheistä, ja mielessäni se muistuttaa monin tavoin rakasta Tamperettani: molempia kaupunkeja ympäröivät vesistöt, Tampereella on manserock ja Seattlessa grunge, ja molemmat kaupungit ovat vilkkaita opiskelijakaupunkeja. Juuri opiskelu toi minutkin Tampereelta Seattleen: opiskelen ja toimin opetusassistenttina tämän lukuvuoden ajan Fulbright Foreign Language Teaching Assistant -stipendillä University of Washingtonin skandinavistiikan laitoksella. Stipendin hakeminen oli hetkessä syntynyt päähänpisto, joka nyt noin vuotta myöhemmin on kliseisesti ilmaistuna mullistanut elämäni.

Elämää Seattlessa on nyt takana noin kolme kuukautta. Virallinen statukseni yliopistolla on visiting graduate student, eli olen kuin paikallinen maisterivaiheen opiskelija mutta nautin kurssivalinnoissani hieman suurempaa vapautta kuin tutkintoa tekevät opiskelijat. Opetan suomen kielen alkeiskursseja paikallisen lehtorin ohjauksessa, ja osallistun lisäksi vähintään 10 opintopisteen edestä vapaavalintaisille kandi- tai maisteritason kursseille jokaisessa periodissa. Opetuksessa saan tehdä päätöksiä verrattain itsenäisesti, ja lehtori lähinnä seuraa sähköisen oppimisalusta Canvasin kautta kurssin edistymistä. Koko lukuvuoteni alkoi suomen alkeiskurssin kurssikuvauksen laatimisella, ja kurssin edetessä opetustyön lisäksi kaikki kurssiin liittyvät paperityöt ovat käyneet tutuiksi. Omien kurssieni valinnassa olen saanut oikeastaan vapaat kädet, ja nyt ensimmäisessä periodissa lukujärjestykseeni päätyivät pitkällisen pohdinnan jälkeen muun muassa johdatus Amerikan alkuperäiskansoihin, August Strindbergin näytelmiin keskittyvä seminaari ja kieltenopetuksen metodikurssi.

University of Washington, tuttavallisesti U-Dub, on yksi länsirannikon vanhimmista yliopistoista, ja etenkin sen lääketieteellinen tiedekunta on kansainvälisesti arvostettu. U-Dubissa on opetettu myös suomen kieltä 1990-luvun alusta lähtien osana skandinavistiikan tutkinto-ohjelmaa, ja nykyään se kuuluu niihin harvoihin amerikkalaisiin yliopistoihin, joissa suomen kieltä voi kanditasolla opiskella pääaineena. Seattlessa on vahva suomalaisyhteisö, ja suomen ohjelma tekeekin paljon yhteistyötä suomalaisten ja pohjoismaisten yhdistysten kanssa. Kurssien lisäksi suomen ohjelma järjestää vuoden aikana erilaisia suurempia ja pienempiä tapahtumia: muutaman viikon päästä järjestämme opiskelijoillemme pikkujoulut, keväällä juhlimme vappua ja perjantaisin isännöimme lehtorin kanssa Suomi-kahveja, epämuodollisia kahvitunteja, joihin on osallistunut entisten ja nykyisten opiskelijoiden lisöksi myös suomalaisyhteisön jäseniä.

Visiting graduate student -statukseni lisäksi olen myös Language Teaching Assistant. Opetus- ja tutkimusassistentit ovat olennainen osa amerikkalaista yliopistomaailmaa, ja maisterivaiheen opiskelijat usein rahoittavat opintojaan toimimalla assistenttina. Skandinavistiikan laitoksellamme jokaisella ohjelmalla on oma assistenttinsa, joka on vastuussa kielikurssien opetuksesta. Me assistentit jaamme laitoksen kellarikerroksessa sijaitsevat toimistotilat, ja pieni yhteisömme on tärkeä vertaistuen lähde. Pienen laitoksemme etuihin kuuluu ylipäätään hyvin lämmin ja kotoisa tunnelma: joka torstainen Fika-kahvitunti kokoaa laitoksen seminaarihuoneeseen sekä henkilökuntaa että opiskelijoita vaihtamaan kuulumisia. Pääsenkin työviikkoni aikana usein puhumaan suomen ja englannin lisäksi ruotsia, ja toisinaan jopa saksaa!

Opiskelu amerikkalaisessa yliopistossa on lopulta monin tavoin samankaltaista kuin suomalaisessa yliopistossa: luennot ja seminaarit tai työskentelytavat eivät ole juurikaan tuottaneet yllätyksiä. Suurin ero on ehkä amerikkalaisten opiskelijoiden jatkuva huoli keskiarvostaan, GPA:sta, joka voi vaikuttaa muun muassa maisterivaiheen opintojen rahoitukseen. Opiskelijat tarkkailevat keskiarvoaan tiiviisti, ja myös valittavat arvosanoistaan herkästi. Kilpailu opiskelupaikoista on kovaa, ja paine valmistua nopeasti hyvin arvosanoin on suuri. Vaikka omaan vaihtovuoteeni ei varsinaisia arvosanapaineita kohdistu, teettää tasapainoilu assistentin tehtävien ja omien opintojen välillä toisinaan töitä. En kuitenkaan vaihtaisi täyttä kalenteriani ja opiskelukiireitä pois, sillä mitä enemmän tälle stipendikaudelleni annan sitä enemmän tunnun siitä saavan. Seattle on ollut minulle hyvä, ja ensimmäinen periodini U-Dubissa on haastanut hyppäämään tuntemattomaan yhä uudelleen. Paljon on kuitenkin vielä kokematta ja monia uusia tuttavuuksia solmimatta, joten pysynen kiireisenä jatkossakin. ×

Fulbright-ohjelma sai alkunsa heti toisen maailmansodan jälkeen vuonna 1945, kun Arkansasin senaattori J. William Fulbrightin sai ajatuksen kansainvälisestä opiskelijavaihto-ohjelmasta Euroopassa viettämiensä opiskeluvuosien innoittamana. Heti seuraavana vuonna Yhdysvaltain kongressi säätikin senaattori Fulbrightin aloitteesta lain, jonka nojalla toisen maailmansodan ylijäämävarastojen myynnistä saadut varat sijoitettiin kansainväliseen stipendiaattitoimintaan. Opiskelijavaihdon toivottiin edistävän kulttuurien välistä ymmärrystä ja siten myös rauhantyötä. Fulbright-ohjelma kasvoi nopeasti kaikkien aikojen laajimmaksi akateemisen vaihdon ohjelmaksi: vaihtosopimuksen Yhdysvaltain kanssa on solminut jo yli 160 maata, ja vuosittain stipendejä myönnetään noin 8000 opiskelijalle, tutkijalle ja opettajalle.

Fulbright-ohjelmaan kuuluu lukuisia erilaisia stipendiohjelmia, joita Suomessa hallinnoi Fulbright Center yhdessä Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen CIMOn kanssa. Foreign Language Teaching Assistant -ohjelma, tai lyhyemmin FLTA-ohjelma, on erityisesti kieltenopettajille suunnattu stipendiohjelma, jonka tavoitteena on tukea kieltenopetusta amerikkalaisissa korkeakouluissa. FLTA-stipendiaatit ovat usein kotimaassaan englannin opettajia riittävän englannin osaamisen varmistamiseksi, mutta Suomessa ohjelma on suunnattu erityisesti suomen kielen ja kirjallisuuden opiskelijoille. Ohjelmaan osallistuu vuosittain noin 400 stipendiaattia yli 50 maasta; suomalaisia joukkoon on vuosittain mahtunut kolme tai neljä. FLTA:t eli opetusassistentit ovat sekä kulttuurilähettiläitä että opettajia: stipendikausi on mahdollisuus tutustua amerikkalaiseen yliopistoelämään ja kulttuuriin, ja toisaalta toimia linkkinä paikallisten suomen opiskelijoiden ja Suomen välillä. Opetusassistentin tehtävät vaihtelevat isäntäyliopistosta toiseen hyvinkin paljon, mutta niihin kuuluu aina myös konkreettista opetusta. Joissakin yliopistoissa tehtäviin kuuluu lähinnä lehtorin avustamista oppitunneilla ja materiaalien laatimisessa, mutta toisaalla assistentti saattaa saada opetettavakseen kokonaisia kursseja.

LUE LISÄÄ

https://smaragdikaupunki.blogspot.fi/
www.fulbright.fi

KIELIKÄMMIT JA KIELELLISET INNOVAATIOT

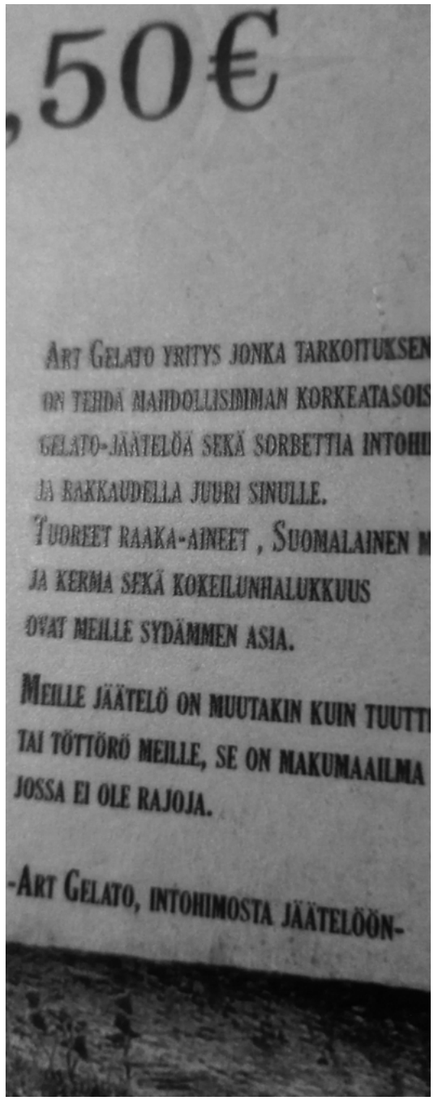

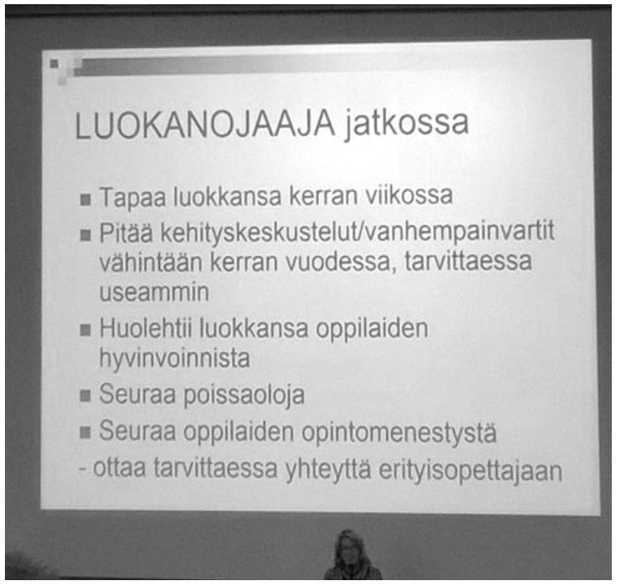

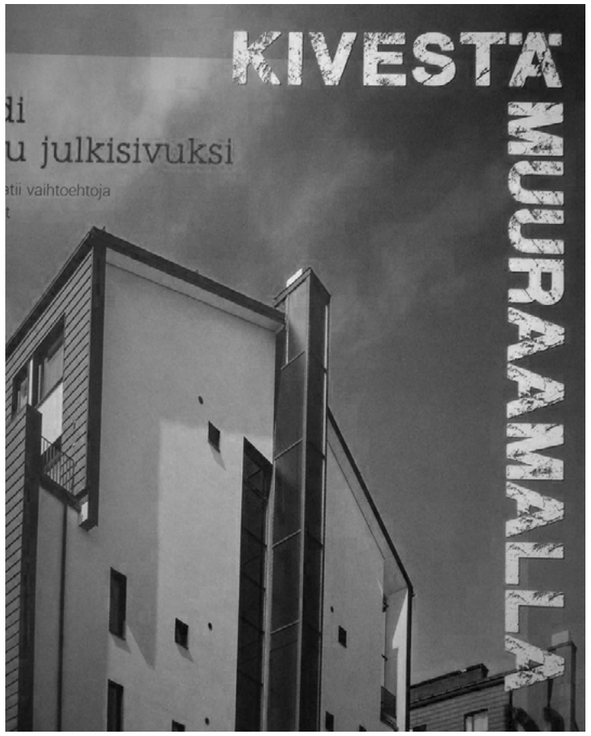

Brasilialainen malli **Jennifer Pamplona**, 21, on yksi niistä naisista, jotka ovat vieneet kauneusleikkaukset äärimmilleen.

Viime vuonna nainen nousi Brasiliassa otsikoihin, kun hän kertoi tekevänsä useita kauneusleikkauksia, jotta hän näyttäisi kotimaassaan suositulta Susi-nukelta. Hän ottikin käyttöönsä nimen Ihmis-Susi.

STUDYING FINNISH IN CHINA

TEXT: **SATU WANG**

Few knows that Finnish can also be studied as a major in Beijing Foreign Studies University, in China. This year Kopula has received six exchange students from China, and now one of them shares her experiences with the readers of Suomi-ilmiö.

In China, we call Finland 'Fenlän'. It sounds beautiful. 'Län' is flower's name. 'Fenlän' means flower, which has faint scent. Actually, I knew nothing about Finland before I started learning Finnish. But little by little, Finland has become more like an important friend for me. After one semester of studying Finnish, I was looking forward to studying in Finland.

Finnish is my major. Many people asked us Finnish students why we chose Finnish. Well, even for ourselves, we don't know the reason. We chose some universities and majors before we attended the college entrance examination, and then universities selected students based on our grades. So, we call this 'Yuan', which means this is our destiny, it can't be controlled by ourselves.

There are 24 students studying Finnish in my class in China. We didn't have much learning materials, all of materials were given by CIMO. And we have two teachers from Finland, Pirkko and Taija. Pirkko only taught us for one year, now she's in Poland. Taija is living in Peking now. Both are good teachers and friends. They are friendly and patient, and they help us a lot.

Now I'm studying in University of Tampere. I have met many kind-hearted people here, for example, my tutor. Finnish people are very friendly. There are many people who talk to us when we take a bus or go shopping. When we speak Finnish, they become really happy. Once I met an elder person, and when we said that we are studying Finnish and we like Finland and that Finland is a wonderful country, she hugged us.

We like Finland and we like Tampere. Studying as an exchange student here will be a beautiful memory for all of us. ×

FENNISTINÄ MAINOSTOIMISTOSSA

TEKSTI: **JOHANNA YRJÄNÄINEN**

Nyt on M.A.K. Hallidayt palautettu kirjastoon, gradutiedosto pölyttyy Wordissa, ja minä, fennisti noin vaan markkinointiviestinnän toimistossa aherran. Miten näin pääsi käymään?

Toukokuussa huomasin Aarresaaren sivuilla copywriter-harjoittelijan paikan tamperelaisessa mainostoimistossa. Pistin paperit sisään, pääsin haastatteluun ja vielä kakkosvaiheeseenkin. Kakkosvaiheessa hymy alkoi jo olla herkässä, koska se sisälsi pelkkää oikolukua. Aloitin työt toukokuussa, vaikka gradu oli (ja on) vielä vähän vajaa.

MISSÄ VISKI?

Harjoitteluni alkupuolella sain lähinnä pieniä oikoluku- ja sloganinkeksimistehtäviä, mikä oli hyvä, koska aikani kului lähinnä sen miettimiseen, missä on kaikki Mad Menistä opittu hektisyys ja viskinlipitys. Skumppaa täällä tosin joskus juodaan: esimerkiksi asiakkaan menestyksen, kesän tai hmm, keskiviikon kunniaksi. Pikkuhiljaa työtehtäväni laajenivat, ja pääsin kirjoittamaan tekstejä suorapostituksiin, asiakkaiden Facebook-sivuille ja asiakaslehtiin ja käsikirjoittamaan animaatioita. Vaikeinta työssä oli aluksi omien, joskus keskeneräistenkin tekstien näyttäminen muille. Siihen kuitenkin tottui yllättävän nopeasti, ja hyvä ja positiivinen työporukka sai olon tuntumaan itsevarmalta. Ote harjoittelijaan oli kannustava ja salliva, ja rakentavassa ilmapiirissä oppi tarttui hyvin päähän. Harjoittelujakso päättyi, mutta jatkan toimistossa tätä nykyäkin samassa toimenkuvassa, jossa on ripaus enemmän viestintää. Hyvä tuuri minulla kävi, mutta se on muillekin humanisteille osoitus siitä, että kun vain hakee aktiivisesti töitä, jostain nappaa ennen pitkää!

Vaikeinta työssä on ajoittainen kiire, koska on hankalaa tehdä hyvää jälkeä liian lyhyessä ajassa. Sellaisiinkin tilanteisiin joskus poikkeuksellisina aikoina joutuu, ja se voi olla pikkutarkalle suomen kielen opiskelijalle turhauttavaa. Myös aivan uudenlainen palvelu tai tuote aiheuttaa aluksi harmaita hiuksia, mutta kun vain antaa aiheen sisäistämiselle aikaa ja uskoo itseensä, kaikki menee hyvin.

Parasta työssäni on melkein kaikki muu. Olen lapsesta asti halunnut kirjoittaa työkseni, mutta en ole ikinä halunnut olla se salaliittoja ja maailman pahuuksia paljastava sankaritoimittaja. Olen ennemminkin optimistinen haavekuvissa elelijä, joka haluaa nähdä asioissa hyviä puolia, ja markkinointipuolella tuosta hyvien puolien näkemisestä on paljon hyötyä. Tässä työssä saan perehtyä uusiin asioihin ja miettiä, miten niitä voi myydä: kanavien, kielivalintojen, kuvan ja muiden välineiden kautta. Se on ihan hirveän kiinnostavaa, ja tuntuu, että joka päivä opin jotain uutta.

FENNISTIN KUULUU OLLA SIELLÄ, MISSÄ TEKSTITKIN OVAT

Markkinoinnin ja markkinointiviestinnän alalle tullaan monista eri suunnista. Humanistinen koulutus asiakaslähtöisen markkinoinnin sivuaineella höystettynä sopii mielestäni tähän toimenkuvaan kuin nenä päähän. Suomen kielen opinnot ovat työssä korvaamaton selviytymispaketti, koska mainostoimistossa täytyy pystyä kirjoittamaan hyvää ja kieliopillisesti oikeaa kieltä. Toisaalta asiakaslähtöisen markkinoinnin lyhyt sivuaine on auttanut huomattavasti markkinoinnin maailman sisäistämisessä. Jos markkinointiviestintä kiinnostaa, Tampereen yliopiston vapaata sivuaineoikeutta kannattaa käyttää hyödyksi ja käydä istumassa kauppatieteen puolella vaihtelun vuoksi! Semiotiikastakin siellä vähän puhutaan, jotta koti-ikävä ei kasvaisi valtavaksi.

Se, että fennistiä ei ole kaikissa mainostoimistoissa, on traagista ja väärin. Virheitä vilisevä tai muuten huono teksti on äärettömän noloa, eikä se varmasti palvele asiakasta tai ketään muutakaan. Jos siis näette markkinointiviestinnän työpaikkoja, pistäkää hakemus sisään, ja näytetään yhdessä, miten hyödyllinen työkaveri suomen kielen asiantuntija on! Tiedän kokemuksesta, että toimiston aika säästyy, kun on aina joku, jonka puoleen kääntyä kielen ongelmakohdissa. En myöskään tiedä, kuka olisi taitavampi argumentoimaan kuin fennisti, jolle kielellä vaikuttaminen on arkipäivää. ×

LYHYESTI

SUOMI-ILMIÖN UUSI KOLUMNISTI **MULAN KALKKUNEN** TARJOAA RAUTAISANNOKSEN KIELENTUTKIMUKSEN TUOREIMPIA KÄÄNNÖKSIÄ.

MIKÄ JAKAA KANSAN KAHTIA?

Sananparsien tutkijana tunnetuksi tullut yleisen kielitieteen professori Viola Kuttu on käynnistänyt tutkimushankkeen, jonka tarkoituksena on selvittää kansan kahtia jakamisen eri merkityksiä ja sanonnan käyttötapoja suomalaisessa mediassa. Kuttua on erityisesti motivoinut ajatus siitä, että median tiheästi käyttämä sanonta muokkaa suomalaisten käsityksiä itsestään ja toisistaan.

”Kansan jakaminen kahtia on väkivaltainen ilmaus. Se viittaa siihen, että jokin aate tai arvo herättää ihmisissä niin erilaisia kokemuksia ja tuntemuksia, että nämä aatteellisesti tai jopa voimakeinoin kääntyvät toisiaan vastaan. Tällaisia merkityksiä sanonta sisältää”, Kuttu kertoo.

Kutun tutkimus on vasta aluillaan, mutta alustavat havainnot kertovat, että kansaa jaetaan mediassa monin eri perustein:

”Jo kevyt haku kertoo paljon. Kansaa jakavat Tähdet, tähdet -ohjelma, suodatinpussikikka, leijonakuvio, milloin on ensi perjantai, Stubb, kesäkeitto, digitaalisuus, lippokuore, maustekurkku, puuveistos, vuokratyö, Kataisen hallitus, laukun väri, Päivi Räsäsen kommentit, Lolan rinnat, maksalaatikko, Antero Vartia, sä-passiivi, ’onko koolla väliä’ -mielipiteet ja Teräsbetoni.”

Kuttu osoittaa aitoa huolta kansan jakamisesta, sillä sanonnan viljely todella voi aiheuttaa sen, että kansa kokee jakautuvansa. Kutun tutkimus onkin herättänyt kysymyksen, mikä kansan mielestä jakaa kansan kahtia. Onko median lietsoma puhe vaikuttanut ihmisten ajatteluun? Lyhyt ja yllättävän laaja katugallup Pirkanmaan kaduilla paljasti erittäin paljon.

”Kyllä se on pyöräily! Perkele ku yrittää kävellä rauhassa, nii ne viuhahtaa ohi ku hullut! Ja jos kysyt joltain pyöräilijältä nii se sanoo, että jalankulkijat on mulkkuja, vaikka ne itte on mulkkuja!” vastaa Tampereen keskustassa iltaa viettävä nuori nainen.

Useampi vastaaja tuo esiin Pokémon Go -pelin: ”Pokémonni jakaa kansaa! Vihaan niitä pelaajia, ku ei ne kato eteensä! Sitte ne on naama puhelimessa ja huutelee jotai ’uijui charmander! ei taas pelkkä bitchi! voi paska mun pallot loppu!’ Oikeesti hankkis elämän!” kertoo Kari Pikkonen Hervannasta. Pelin puolustajia löytyy myös. Eräs Oriveteläinen Pokémon Go -pelaaja avautuu tunteistaan peliä kohtaan, kun yllätämme hänet odottamasta munan kuoriutumista Oriveden keskustan kyborgisorsapatsaalla: ”Äh taas tuli caterpie! Se oli kakkosen muna vaan mut nyt laitan kympin tuleen. Tulispa snorlax!” Pelaaja on niin keskittynyt peliin, ettei malta vastata kysymykseen, vaan kertoo pokémoneistaan. Kun kysymys toistetaan, hän vihdoin vastaa: ”No varmaan tää peli jakaa kansaa ainakin ku mietin, miten se on vaikuttanu mun elämään. Ne jotka ei pelaa, pilkkaa. Et mult on muutama kaveri hävinny, ku en jaksa kuunnella niiden pilkkaamista.” Pelaaja näyttää hetken hyvin surulliselta ja jatkaa sitten matkaansa yksin kohti hämärtyvää hautausmaata.

Kangasalla keski-ikäinen pariskunta antaa vastaukseksi Popedan. He kertovat Popedan jakavan kansan lisäksi heitä: ”En minä tykkää, mutta tuo tykkää! Se laulo mulle sitä hävytöntä Erotomaniaa aina, kunnes uhkasin erolla.” Musiikkiin liittyviä vastauksia tulee useita muiltakin seuduilta: Pirkkalassa mainitaan Cheek ja tiibetiläinen kurkkulaulu, Akaalla haukutaan Jukka Poikaa ja Juupajoella syytetään Mikko Alataloa paikallisten jokavuotisesta tappelusta kesän tanssitapahtumien yhteydessä.

Katugallupin yllättävä tulos on, että jätetään vaikeat ja vakavat aiheet mainitsematta eikä ajankohtaisiin poliittisiin asioihin oteta juurikaan kantaa. Mainitsematta jäävät esimerkiksi hallituksen leikkaukset, Donald Trump ja tasa-arvoinen avioliittolaki. Kutun mukaan tämä ei tarkoita, etteivät ihmiset pohtisi suurempia arvoihin liittyviä ja poliittisia asioita, vaan että sanonta jakaa kansan kahtia on median käytössä kokenut muutoksen.

Eivätkö nyrkit siis heilukaan pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden välillä tai ihmissuhteet mene nurin Pokémon Gon takia? ”Kyllä näinkin voi käydä etenkin pyöräilykysymyksen kanssa. Liikenteessä herää aina kamalasti raivoa oli kulkupeli mikä tahansa. Mutta ehkä sanoisin, että ei näistä sotimaan ruveta. Täytyy nyt hyväksyä se, että taas on suomen kieli kovasti käytössä kärsinyt, kun media on pilannut hyvän sanonnan”, Kuttu suree. Kuttu huomauttaa jälkiajatuksena, että voi olla niinkin, että sanonnan käyttö arkipäiväisistä asioista lietsoo vihaa ja aiheuttaa jakaantumista ihmisten välillä.

Selvitys paljasti, että suodatinpussikikan uutisoinnin jälkeen kirjattiin 32 väkivaltatapausta, jotka liittyivät suodatinpussin reunojen taittamiseen. ×

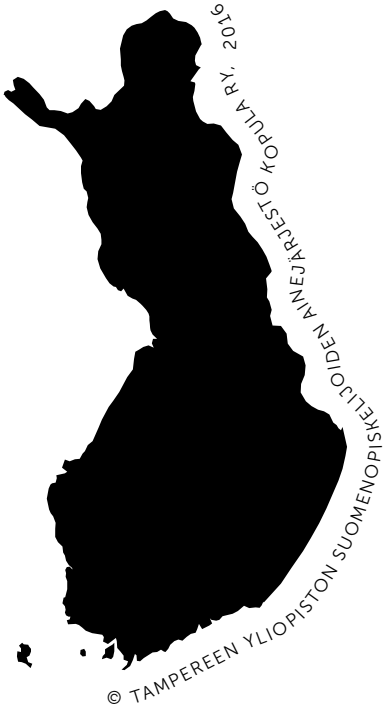
© TAMPEREEN YLIOPISTON SUOMENOPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖ KOPULA RY, 2016